

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Quoniam fecisti iudicium meum & causam meam. Sedisti super thronum,
qui iudicas iusticiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Quoniam fecisti iudicium meum & causam meam. Sedisti super thronum, qui iudicas iusticiam.

Perierunt inq[ue] inimici mei, quia tu iudicasti causam meam. Quare rogo consequentia: Dixi, q[uod] personar[um] differentia magnificat mirabilia dei, dum enim feces Israel (ut Isa, xlix, appellat) & reliquit iacob, pauperesq[ue] terr[ar] pugnare aduersus montes mundi, ut dictum est, nec spes nec species erat, causam hanc pauperum praualitiam, aut esse aliquem, qui iudicium faceret inopis, Nam, & Pilatus (alio qui uir satis ciuili[s], ut apparet) hac una specie falsus, Christum damnauit inique & scienter, cogitans, non referre pauperem perire, nec esse qui uindiceret. At psal, cxix. Ego cognoui quoniam faciet dominus iudicium inopis, & uindictam pauperum. Dei enim nostri solius h[ec] est gloria, q[ue] humili & afflictis respicit, ac uindicat, suntq[ue] h[ec] eius opera propria, & ideo mirabilia. Vtrinq[ue] ergo ad mirabilia dei pertinet, q[uod] facit iudicium inopis, & perdit sapienter eos qui se ceperant & subiecti exatores suos. Gloriosissimum enim uictoria genus est, ex inimicis reddere amicos & ex persecutoribus seruos: Sicut Ecclesia fecit ex regibus & principibus mundi.

Pilatus unde deceptus.

Magnor[um] luminum nostrorum cuiusmodi natura sit.

Vna consolatio oppressorum.

Sedisti super thronum iudex iusticia. Sic enim heb. habet. Reddit autem rationem, quare dixerit causam sua[m] iudicatam: Quia (inquit) causa mea toti mundo inuisa, & omnium hominum iudicium iniquum est, cum omnis homo sit mendax & hostis ueritatis, quam ego loquor & sequor, adeo, ut & hi qui de sapientia, iusticia & religione maxime omnium me persequantur, montes scilicet mundi, maxime omnium me persequantur, qui ignorantes iusticiam tuam & suam querentes statuere, tue iusticiae non sunt subiecti, atq[ue] hac specie efficiunt, ut omnibus hominibus in sui affectum & mei odium, commotis, sibi audeant polliceri, te quoq[ue] iniquitatis iudicem fore, meam causam damnaturum, & suam ipsorum iustificaturum: Verum tu es iudex iusticiae, tuu[m] est tribunal, tuum iudicium, tuus thronus & tuum regnum, ideo scio & certus fui & semper sum, q[uod] uindicas causam meam & inimicum conuertis retrorsum, prosternis & perdis &c. In hunc sensum & psal, xcij, dicit: Dominus regnauit, decorem indutus est, Et iterum: Parata sedes tua ex tunc, a seculo tu es. Et sequitur: Eleuauerunt flumina fluctus suos; Mirabiles suspensione[m] maris; Mirabilis in altis domus minus. Vna est enim consolatio oppressorum, scire, q[uod] Christus sedet rex, & iudex omnium. Sic Petrus (.j. Pet. iij.) contra blasphemantes sanctimoniam fidelium, dicit: Qui reddent rationem ei, qui paratus est iudicare uiuos & mortuos. Quanq[ue] hoc psal, de extremo iudicio proprie non loquatur, terret tamen eo iudicio, ut uidebimus: Sicut & Petrus hic facit.

Ex his nunc colligi potest, quos nam dixerit inimicos suos, cu[m] enim causam suam uindictam a deo iactet, euidentis est se passum & oppressum fuisse ab iniquis, multis, magnis, astutis, coram quibus adeo impotens, derelictus, contemptus fuerit, ut causa sua a nullo homine, sed a solo deo sit suscepta. Non enim gloriaretur in deo uindice, nisi desertum & solitarium sese sensisset coram hominibus. Atq[ue] ita uersus hic, nobis nihil querentibus, per se aperit, & ignaua formi describit utriusq[ue] partis conditione[m]: Illius quae dei est, afflictam & derelictam; diuina uoluntate huius quae mundi est potentem & multas stipatam. Tantis uidelicet per totam scripturam exhortationibus consolamur, si pro ueritate patiamur; nec scietatem libere c[on]fitemen audemus Christum confiteri libere & publice.

Illud

Modi grammatici uiderint, an latine dictum sit: Fecisti iudicium meum, & causam meam. Mihi facere causam & iudicium, idioma hebraeum uidetur pro expedire causam, sicut uernacula germanica sonat: Latini enim agunt causas, & ferunt sententiam. Hic autem faciendi uerbum, quod Afa diximus esse, habetur, ut partibus inter se contendētibus & causas agentibus dominus iudex sine dirempta stantia & faciat iusticiam & pacem. Vtrunq; autem nomen hebraice iudicium significat *מִשְׁפָּט* mispat, & *דִּין* din, quorum unum reddidit iudicium, alterum causam, forte, q̄ in qualibet causa duo sunt officia iudicij: Alterum iustificandi innocentis, alterum damnandi nocētis, q. d. Ius utrunq; meum est, meae causae iustificandae & illius damnandae.

Sedisti super thronum. Periphrasis esse uidetur, pro eo q̄ est rex, iudex factus es, quod psal. ij. Ego autē constitutus sum rex ab eo, quo modo & psal. cix. dicitur: Sede a dextris meis. Quod alijs uerbis psal. xcvi. dicitur: Dñs regnauit. Hoc enim coeptum est, assumpto Christo in coelum. Sicut prae dictū est lsa. ix. Super solium Dauid, & super regnum eius sedebit, ut corroboret illud in iudicio & iusticia, a modo usq; in sempiternum. Hier. xxv. Ecce ueniet dies, dicit dominus, & suscitabo Dauid germen iustum & regnabit rex & sapiens erit, & faciet iudicium & iusticiam in terra, & hoc est nomē quod uocabunt eum, dominus iustus noster. Ex his uerbis pater, nulli mortalium in uniuersis seculis tribui posse gloriam iusticiae & sapientiae: Quotquot enim reges fuerunt, quos sapientes & iustos iactant libri hominum, stulti, & iniusti oēs fuerunt. Nam & si humana & politica seu sapiētia, seu iusticia claruerunt, coram deo, tamen & in his quae dei sunt, uani, mendaces, iniqui, reperti sunt. Quod luce clarius est, tam in re publica Romana, q̄ iudaeorum. Nonne Romani pulcher rimas leges condiderunt? Nonne iusticia gentes frenabant superbas? At cur Christum & Christianos tam atrociter persecuti sunt? Scilicet iusticia eorum species fuit in oculis hominum, in re coram deo nihil. Sic audet Apostolus, j. Cor. ij. Nos loquimur sapientia dei in mysterio absconditam, quam nullus principum huius seculi cognouit. Vbi sapiēs: ubi scriba: ubi inq̄sitor huius seculi? Solus itaq; Christus sic sedet in solio & regno, ut iusticia rex & iudex sit in his quae dei sunt, ideo & solus regnat, nec regni eius erit finis. Sicut enī iudicium iusticiae eius comparat ad iudicium iusticiae hominum, tanq̄ ad iniquitatem: Ita & regnum eius ad regnum hominum comparat, tanq̄ ad seruitutem, ac ca pituitatem: Ipse enī solus proprie & super oia regnat, omnia potest, & omnia iuste uult: ideo gaudeant omnes inique in mundo pressi.

Et quid est aliud uniuersus iste tumultus regnorū & magistratuum mundi, in quibus iudicia & iusticiae celebrantur, de rebus temporalibus, pecunia, honore, uoluptate, & similibus, nisi quaedam fabula, seu comedia? Nam in his omnibus peccatum non tollitur, nec iustitia confertur, sed tollendū peccati & conferendae iustitiae, simulachra & imagines exhibentur: & sunt tñ tam stulti quidam, qui hos ludos seria ducant. Verum Christi regnū semper in scripturis cum iudicio & iusticia commendatur, q̄ ueterem hominem cum actibus suis iudicet & mortificet, & nouum hominem iustificet, ideo soli ei attribuitur a Hier. q̄ ipse iudicium & iusticiam faciat in terra, aperte pnuncians, ceteros omnes in terra, nec iudicium nec iusticiam facere, sed ut dixi, tantummodo simulare. Quare lōge sublimius iudiciū & iusticia in sacris literis, q̄ in prophetis & iuribus accipiēda sunt. Iudiciū enī, est mors peccati, iusticia uita aeterna in Christo. Quae sunt diuini muneris, non humani.

S ij Proinde

Proinde uerba huius uersus quendam in seculares iudices & reges in-
machum habent, quasi per Antithesin dicat: Quid illi iudices & reges in-
tur, qui contra me pro sua causa iudicant: Tu uere solus es rex, & iudex om-
nium, cui illi comparati, picti reges sunt, quia tu iuste iudicas, etiam ea pecca-
ta quæ illis iusticiæ uidentur. Sed quæres quo negotio, quo exercitu, quo iu-
ris processu, quibus aduocatis, quibus testibus, causam eius & iudicium eius
fecerit? Sequitur.

Increpasti gentes & perijt impius, nomen eorum delesti in æternum
& in seculum seculi.

*Increpatione
sola dei iudi-
cū exhibetur*

Putabam audituros nos esse, fragorem armorum, & quadrupedantem al-
quem tumultum equorum & equitum: Et ecce, sonum & increpationem uer-
bi, facit tanti negotij machinam. Increpat solum & facta sunt omnia. Quis nō
miretur? hoc est, quod ex ore infantium & lactentium perficit uirtutem. Hoc
est, quod spiritus ueritatis arguit mūdum de peccato, de iusticia & de iudicio:
solo uerbo facit omnia. Et quando de gentibus potissimum loquitur & incre-
patio ista si per quemq̄, uel primo, uel maxime per Apostolum Paulum gen-
tium doctorem completa est, dignum est, hunc exempli uice pro hoc uersu ad-
ducere, quando non est dubium id quod hic dicitur per ipsum gestum esse. Vi-
de q̄ increpat Ro. iij. Omnes peccauerunt & egent gloria dei. Et rursus: Cau-
sati sumus ludæos & Græcos omnes sub peccato esse. Et, ij. Inexcusabilis es
omnis homo qui iudicas, eadem enim facis quæ iudicas. Et, v. Vbi peccatum
& mortem in omnes trāsisse clamat: Et in quo (inquit) omnes peccauerunt.

*Epistola ad
Romanos sa-
cr. scripturæ
epitomæ est,
& lux.*

In uniuersum, tota illa epistola (meo iudicio totius sacræ scripturæ, tum com-
mentarius, tum epitomæ, immo lux, & Apocalypsis) quem non reum statu-
mortalium? Quanta fiducia uniuersos increpat: Quod nullus alius liber scri-
pturæ tanta copia, tanta luce facit: ut huic uersu glosa non inepte daretur ista:
Increpasti gentes, scilicet, per Apostolum Paulum, uerbo quidē multas alias,
litteris autem maxime Romanos.

Vt uisus est autem hoc loco magis uerbo, Increpasti, q̄ alio quopiam, quo
simplex uerbi prædicatio significaretur, quia hoc ad rem conueniebat, ut ex-
primeret modum uniuersi negotij, quo conuertit inimicum, & uindicat cau-
sam Almuth. Increpare enim est arguere, reum facere, terrere. Quod maxi-
me fit, ubi conscientia cuiusq̄ uerbo dei conuenitur: Ibi incipit fuga, ibi po-
nitur præsumptio & fiducia sui, & prorsus elanguet, ac concidit omne robur
carnis, quod non fit, ubi simplex dictio non mouet; Multi enim audiunt,
sed insensati non mouentur. Ideo in increpatione, non modo uerbum, sed uir-
tus quoque uerbi, & energia commendatur, ubi & audiunt, & terrentur au-
ditis. Ut illi Actuum, ij. ad uocem Petri compuncti, dicebant: Quid faciemus
fratres &c.

Ac uide spiritum, non dolosum quidem, sed insuperabilem bellatorem,
uerbo pugnat, sed cui nemo resistat. Cur ita? Homines contra homines pu-
gnant armis & uiribus corporalibus, ubi neutri neutris fiduciam cordis aufer-
re possunt, ideoq̄ & neutri, neutris cedunt, atq̄ si etiam corpus, non tamen
animus morituri relinquunt: Nec ullus repertus est hominum, qui alterius
hominis animum uincere potuerit. At spiritus in sua pugna corpus, & uires
eius omittit, ad conscientiam apponit uocem solam, & mox ruit omne præsti-
dium,

*Spiritus aīos
necit solus.*